

лите също са рожби на трансформацията: в процеса на динамичния разказ пред очите на зрителя от несвързани един с друг елементи се раждат различни кукли сред впечатляваща имагинерна сценична среда (слон, змия и прочие; действието се развива във влак, автомобил, самолет, джаз клуб и т.н.) Сценограф и дизайнер на куклите е младата художничка Станислава Кръстева. В нейната изобретателна, мобилна, условна, но и изкля-

чително уютна сценична среда актьорите наместват себе си и своите верни куклени образи в мащабната координатна система на този великолепен спектакъл. В този смисъл „Приказка за Скитника-Крал“ е поредното доказателство за силното естетическо, изобразително и постановъчно развитие през последните 20 години на едно от емблематичните режисьорски имена в съвременната история на българския куклен театър. ■

Бел. рег. Цитатите на Катя Петрова са от статията „Минимализъм като философия“ в сп. „ЛИК“, бр. 7, юли 2012.

The Tale of the Tramp King

Patrizia Nikolova

One of the most important puppet theatric events is the new show of Katya Petrova „The Tale of the Tramp King“, by Karel Capek in Sofia Puppet Theatre. The provocative director has developed to a high extent all the segments of the show, using all the tools of her attractive original theater. „The Tramp's Tale“ is produced as a brilliant „Puppet jam session“ with paper and wooden puppets, objects and extremely flexible actors. This categorical result is not surprising, since the works of the Czech writer have been particularly attractive for Katya Petrova in the last two decades. Back in the 90's she interpreted in a completely different way „The Great Police Tale“ by Karel Capek with her private Puppet Theater Troupe „Perpetuum Mobile“ (the show has been played for a long time in Germany). It is not a coincidence that her puppet cartoon movie „Trutina“ from 2001 is also based on texts by Capek.

Freedom of spirit in all its manifestations is a powerful topic that we can find in any production of Katya Petrova. Specifically, in the „The Tale of the Tramp King“ (built on an original screenplay of three of the most famous tales by Capek „The Tramp's Tale“, „The Great Cat's Tale“ and „The Great Doctor's Tale“) freedom of spirit is reflected directly in the aesthetic freedom, but also in the accuracy of all segments in the play. Freedom exists also in the structure of the fragile puppets and in the graceful expression of the actors, in their fast and rhythmic movements, accompanied by skillful transformation of the objects in space. Freedom is also in the spectacular „jazz“ improvisations, in the development of the story, in the subject and the message, as well as in the slapstick. „The nature of the clown is like the nature of the child, which is spontaneous in all of its reactions. In the case of Capek's tales I needed the slapstick, as an opposition to aggression. It refers to the tramp, who cannot fit in real life, does not have sense of self-preservation, he is helpless to the insults of the cruel world that has put him apart as different. The slapstick is built on the principle of incompatibility.“ (Katya Petrova). In „The Tale of the Tramp King“, the slapstick is directly related to the nature of vagrancy, to the not grown up child in the heart of a loner, to the topic of road and adventures that are in the core of the show. The actor Georgi Spasov (in the role of Frantisek King) indulges in the slapstick with the pleasure of a child that has not been yet really touched by the skeptical, deprived of the sporadic, joyful improvisations in the

world of the adults. Rumen Gavanzov, Rumen Ugrinski and Stanimir Gamov in the roles of the always suspicious detectives, which with apparent pleasure „swing“ with different means of expression, conducting a powerful and direct contact with the delicate image of the tramp, who by nature is in constant motion (the puppet and the actor here reach an impressive unity and integrity).

At first sight the movement score is done on the principle of the improvisation and the collage, but exactly in that is the master skill of the staging. Katya Petrova has produced such a flexible and such a logically directing strategy, comprising the entire choreography and orchestration of the show, she has organized the movements of the actors, their relationships with the puppets and the objects, the dance with the objects and their speed conversion from one to another in such a way that they constantly emerge one from another. The director has developed the different slapsticks (always featuring the puppet, the objects and the individual elements of the props that are also transformed into abstract puppets and conventional, mobile scenography). This refers also to the partnerships of the actors between them, so that the viewer is almost breathless while simultaneously following the story, brilliantly „played“ by the swinging actors (again on the principle of jazz improvisation) and the funny dance of the objects, the puppets, the actors and the different means of expression.

„I'm interested in the transformation, the metamorphoses from one into another, the overall change of the meaning of the same thing in Puppet Theater. The transformation changes the semantics, leads to new dimensions of reality. In modern society, people perceive a huge amount of images. Society is used to a continuous transformation - in real life, in movies, on TV, etc.“ (Katya Petrova). In „The Tale of the Tramp King“, the transformation and the movements of one thing into another is a basic principle. For example, from the elements of a table the actors build, stir and animate a gallery of images, conventional puppets, elements converting one into another from scenery and props. Most of the puppets are also children of transformation: in the process of the dynamic story, in front of the viewer, different puppets emerge from unconnected elements in the middle of an impressive imaginary stage environment (elephant, snake and so on, the action takes place on a train, car, airplane, jazz club, etc.) Scenographer and designer of the puppets is the young artist Stanislava Krasteva. In her creative, mobile,

Editors' notes. The quotes by Katya Petrova are from the article „Minimalism as a philosophy“ in LIK Magazine, number 7, July 2012.

conventional, but very cozy stage environment the actors introduce themselves and their faithful puppet images in the large-scale coordinate system of this magnificent show. In this regard, „The Tale of the Tramp King“ is a further proof of the strong aesthetic, visual and stage development of one of the director's emblematic names in the modern Bulgarian history of puppetry in the last 20 years. ■

Translation by Nadia Zhereva

Приказка за скитничеството на добротата

Вилия Моновска

Възможно ли е един скитник да бъде еманация на цялата земна доброта? „Приказка за Скитника-Крал“ в Столичния куклен театър ни запознава с Франтишек Крал, който в най-пълния смисъл на думата е владетел на живота си, на душата си. Но и крал на нещо друго, което все повече изчезва от хората - добротата, обичта, свободата. Скитник - събирач на мечти, който ги осветява с най-силната и ефирна светлинна необятност. И на сцената нахлуват трима детективи в смешни балтони, за да разкажат за преследването на тази свръхестественост. Тя им се изплъзва, защото представлява онази добронамереност, в чиито дълбини не могат да се гмурнат, за да ги преплуват.

За какво ѝ е на тайната полиция да лови безвредни скитници, пройохи, които се появяват и изчезват незабелязано и незнайно как? Има нещо магически обаятелно в бедния Франтишек Крал. Георги Спасов ни връща към носталгичните клоуни, които са винаги щастливи, Шекспирово потайни, но неземно пленителни, често отритвани от всички, но останали като вечна искрица в сърцата. Спасовият Франтишек Крал е с лице на вярно кученце, излъчване на ангелче и поглед, недоумяващ света, безподобен служител на хуманността. Той ще накара всеки да се забавлява, всеки да иска да бъде като него - с извиреща от гланията стомах чистота, радост и смирение. Симпатичният герой събира изпратената към него злоба и ненавист, но никога не я връща към господаря ѝ, а предлага помощ и усмивка. Пъхнинос (Станислав Гъмов), Хитранин (Румен Гаванозов) и Дебеланен (Румен Узрински) поставят „случая Франтишек Крал“ в графата „свръхестествени явления“, защото не успяват да развечаят загадката на този толкова незабележим, но важен и необходим скитник.

На ежегодната среща на тайните детективи, нагуд и параден симпозиум, тримата се състезават за купата „Най-тежкия и труген случай с Франтишек“. Но накрая са замаяни от всичко забележително около него, от това, че се разделят с тъга от изплъзналото

им се щастие да се докосват до мистичния и стар познайник, да се заразят от енергията му, да се обгърнат с чистосърдечие и да се потопят в светлината му.

Катя Петрова (режисьор и автор на сценария) е комбинираща трите приказки на Карел Чапек („Скитническа приказка“, „Голяма докторска приказка“ и „Голяма котешка приказка“) около една тема, около едно ведро усещане за света, че е достатъчен един катализатор на положителното и оптимистичното. Заг фантазното, преувеличеното и абсурдното се крият надеждата и копнежът, че бели врани съществуват. Бялата врана е аналог на Йовковата „бяла лястовица“, алегория на ангела, на пътуващата гуша, на всички мечти.

Спектакълът е от началото до края игра на въображение. Действието е обрисувано по-плътено с куклите, които представляват умален модел на актьорите, но по-анимирани. През повечето време небинният „престъпник-шут“ на Георги Спасов на сцената е невидим за детективите, когато разказват за него, а когато наистина се появява в разказа, неговият герой-кукла повтаря случките, отново все така бяла и в шумолящи като хартия грехи. А изваяните кукли-скулптури на детективите са декоративен израз на сериозните чичковци, нагърбени с отговорната задача да следят и пазят реда и закона и малко по-богати от Гоголевите чиновници - и в емоциите си, и в целеустремеността си, и в авантюристичния си дух. Но въпреки това тези закрилници на обществото са здраво стъпили на земята, с изключение на моментите, когато се намират в по-малък радиус до Франтишек. Тогава те захвърлят достолепните си бастунци, лулите и шинелите си и се впускат в диви и безумно забавни прекеждия. Пъхнинос трябва да се сдобие с гълънатото от клоуна веществено доказателство, някаква си вкусна слива; Хитранин да осъществи околосветското си пътешествие, докато Франтишек Крал го гони, лобопушен как ще бъде залобен с неволно похитената котка; Дебеланен преживява една